

JUSTIITSMINISTEERIUM

Rahandusministeerium
info@fin.ee

Teie 22.02.2024

Meie 28.03.2024

nr 1.1-10.1/935-1,
RAM/24-0179/-1K
nr 8-2/1983

Raamatupidamise seaduse, audiitortegevuse seaduse ja väärtpaberituru seaduse muutmise seaduse eelnõu koostööstamine

Austatud minister

Rahandusministeerium on saatnud Justiitsministeeriumile koostööstamiseks raamatupidamise seaduse, audiitortegevuse seaduse ja väärtpaberituru seaduse muutmise seaduse eelnõu (*eelnõu*). Justiitsministeerium koostööstab eelnõu järgmiste märkustega.

- 1. Eelnõu 1 p 3 (RPS § 3 p 14-17)** – eelnõuga muudetakse eri suurusega ettevõtjate kategooriate lävendid (mikro-, väike, keskmine ja suurettevõtja). Muu hulgas tõstetakse oluliselt mikroettevõtjaks liigitamise piirmäärasid ning laiendatakse suurskategoriate määratlust kõigile raamatupidamiskohustuslastele sõltumata nende juriidilisest vormist. Selle muudatuse tulemusel laieneb oluliselt mikroettevõtjate kategooriasse kuuluvate juriidiliste isikute ring.

Seletuskirjas RPS § 3 p 14-17 kohta esitatud selgituste kohaselt võimaldab kõnealune muudatus kohaldada raamatupidamise seaduse (RPS) § 15 lõikes 2¹ sätestatud lühendatud aastaaruande esitamise võimalust, samuti teisi mikro- ning väikeettevõtjatele ettenähtud soodustusi edaspidi ka mittetulundusühingutele, korteriühistutele ja teistele juriidilistele isikutele.

Samas tunnistatakse eelnõuga kehtetuks RPS § 18 lg 3¹ ja § 21 lg 8, mis sätestavad mikroettevõtja raamatupidamise aastaaruande erisused. Seletuskirjas põhjendatakse seda asjaoluga, et ettevõtja suurskategoriate kaasajastamise järgselt kaob vajadus kehtestatud erisuse järele.

RPS § 21 lõikes 4 olev viide § 24 lõikele 5 asendatakse viitega § 24 lõikele 10. Eelnõu kohase RPS § 24 lg 10 räägib tegevusaruandest, kuid kehtiva RPS § 14 lg 1¹ järgi ei pea mikroettevõtja tegevusaruannet esitama. Jääb ebaselgeks, kas mikroettevõtja peab RPS § 24 lg 10 nimetatud teavet esitama või mitte ning kui peab esitama, siis millises aruandes ta seda tegema peab.

Palume seletuskirjas selgitada, millise sisuga raamatupidamise aastaaruannet peavad mikroettevõtjad edaspidi esitama, mille poolest see erineb väikeettevõtja lühendatud aruandest ja täna kehtivast mikroettevõtja lühendatud aruandest. Samuti palume täiendada seletuskirja mõjude osa selgitusega, kas ja kuidas mõjutab raamatupidamise aastaaruande regulatsiooni muudatus tänaseid mikroettevõtjaid, sh kas aruandlus muutub nende jaoks keerukamaks ja kui paljusid ettevõtjaid see puudutab.

- 2. Eelnõu § 1 p 10 (RPS § 25 lg 4)** – eelnõuga nähakse ette, et majandusaasta aruannet saab esitada ilma e-allkirjata, kui aruanne on koostatud, kinnitatud ja esitatud e-äriregistri kaudu ning aruande kinnitaja ja esitaja on turvalisel viisil tuvastatud. Muudatus peaks eelnõu järgi jõustuma ülejäänud seadusega samal ajal ehk 2024. a 6. juulil. Märgime, et aruandekohustuslastel, kelle majandusaasta lõppes 2023. a lõpu seisuga, on kohustus esitada majandusaasta aruanne 30.

juuniks 2024. a. Selleks, et tehniliste muudatuste sisseviimine aruandluskeskkonnas ei kattuks aruannete esitamise tippajaga, palume sättele hilisemat jõustumisaega, s.o 31. oktoober 2024. a.

3. **Eelnõu § 2 p 3 (AudS § 3)** - muudatuste kohaselt tegutsevad finantsvandeaudiitorite kõrval edaspidi kestlikkusvandeaudiitorid. Äriseadustikus ja tulundusühistuseadusest tulenevalt kantakse audiitorite andmed äriregistrisse. Palume täpsustada, kas edaspidi tuleb äriregistrisse kanda eraldi finantsvandeaudiitor ja kestlikkusvandeaudiitor, st kas äriregistris peavad olema eristuvad sissekanded tulenevalt vandeaudiitori rollist.
4. **Eelnõu § 2 p 43-53 (AudS § 91 ja 92)** – viidatud sätetega muudetakse piirmäärasid raamatupidamise aastaaruande kohustusliku auditi ja ülevaatuse läbimiseks. Uued piirmäärad jõustuvad eelnõu järgi 2024. a 6. juulil. Samas ei nähtu eelnõust, millise aruandeperioodi suhtes muudatust rakendatakse, sh kas nõudest tekib tagasiulatuv mõju. Palume eelnõusse lisada rakendussäte, mis täpsustab auditeerimise uute piirmäärade kohaldamise aega.
5. **Eelnõu § 2 p 52 (AudS § 92 lg 2¹)** – eelnõuga kavandatakse muuta sihtasutuste auditeerimise nõudeid, muu hulgas tõstetakse piirmäära 15 000 eurolt 1 miljonile eurole. Palume seletuskirjas lähemalt selgitada, millistel kaalutlustel soovitakse piirmäära tõsta niivõrd märkimisväärse muutuse kaudu. Oleme teadlikud probleemidest seoses audiitorteenuse kättesaadavusega, samuti sellest, et kehtivad piirmäärad on tõepoolest n-ö ajale jalgu jäänud, ent seletuskirjas tuleks siiski avada piirmäära sellisel määral tõstmise tagamaid. Auditeerimise kohustuse eesmärk on tagada aruannete suurem usaldusväärsus ning seetõttu palume selgitada, miks just väljapakutud piirmäär on parim lahendus.
6. Märkime, et meie hinnangul tuleks direktiivist lähtuvalt muuta ka äriseadustiku teatud sätteid. Loodame, et leiame koostöös võimalused nimetatud muudatuste eelnõusse lisamiseks.
7. Seletuskirja 6.3 osas on kirjeldatud e-äriregistri arendusvajadusi. Märkime, et tegemist on Registrite ja Infosüsteemide Keskuse poolt antud esialgse hinnanguga, mis lähtub vajadusest tagada ettevõtjale kogu kestlikkusaruande koostamise ja esitamise funktsionaalsus äriregistri infosüsteemis.

Justiitsministeerium on seisukohal, et minimaalsel tasemel eelnõus sätestatud nõuete täitmiseks on võimalik eelnõu esialgu rakendada riigieelarvele täiendavaid kulusid tekitamata. Minimaalsel tasemel eelnõu täitmiseks on vaja arendada äriregistri infosüsteemi olemasolevate ressursidega ulatuses, mis tagab võimekuse võtta vastu ettevõtja poolt eelnõuga sätestatud vormingus ja väljaspool infosüsteemi koostatud aruanne ning see ei vaja täiendavat rahastust.

Kui nähakse ette, et järgmisteks etappideks tuleb arendada äriregistri täiendav funktsionaalsus, mis on kirjeldatud eelnõu seletuskirjas Registrite ja Infosüsteemide Keskuse poolt ning hõlmab muu hulgas ettevõtjale kestlikkusaruande koostamise võimalikuks tegemist e-äriregistri aruandluskeskkonnas, vajab see täiendavat rahastust, mille täpne suurusjärg oleneb lahenduse keerukusest ning ettevõtja vajadusest.
8. Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud normitehniliste ja keelemärkustega ning märkustega eelnõu mõju kohta.
9. Vastavalt Vabariigi Valitsuse relemendi § 6 lõikele 5 palume eelnõu esitada Justiitsministeeriumile täiendavaks kooskõlastamiseks pärast praegusel kooskõlastamisel saadud arvamuste läbivaatamist ja vajaduse korral eelnõu parandamist, et enne eelnõu Vabariigi Valitsusele esitamist kontrollida selle vastavust hea õigusloome ja normitehnika eeskirjale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kalle Laanet
justiitsminister

Lisad:

1. Eelnõu fail Justiitsministeeriumi märkustega
2. Seletuskirja fail Justiitsministeeriumi märkustega

Katariina Kärsten 54440407
Katariina.Karsten@just.ee
Joel Kook
Kaidi Murro
Kristel Niidas
Marget Pae